

Europos
Komisija

Europos socialinių teisių ramstis

Už teisingesnę ir socialesnę Europą

#SocialRights

Socialinė
Europa

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2018

© Europos Sąjunga, 2018

Pakartotinai naudoti leidžiama nurodžius šaltinį.

Pakartotinio Europos Komisijos dokumentų naudojimo politika reglamentuojama Sprendimu 2011/833/ES (OL L 330, 2011 12 14, p. 39).

Naudoti ar atgaminti nuotraukas ir kitą medžiagą, kurios autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, galima tik gavus teisių turėtojų leidimą.

Nuotraukos © Shutterstock, jei kitaip nenurodyta.

Print	ISBN 978-92-79-80451-9	doi:10.2767/43035	KE-01-18-212-LT-C
PDF	ISBN 978-92-79-80450-2	doi:10.2767/320416	KE-01-18-212-LT-N

Europos socialinių teisių ramstis

Už teisingesnę ir socialesnę Europą

#SocialRights

Kas yra Europos socialinių teisių ramstis?

Europos socialinių teisių ramstyje išdėstyta 20 principų kuriant teisingesnę ir įtraukesnę Europos Sąjungą (ES).

Socialinių teisių ramstis, kuris suvienija valstybes nares ir kuriuo jos vadovaujasi tobulindamos kasdienį gyvenimą, užimtumą ir gerovę, yra naudingas piliečiams ir tvariam ekonomikos augimui.

Jame atsižvelgiama į atnaujintą visuomeninę ir politinę valią sustiprinti socialines teises nerimo dėl darbo ateities, nelygybės ir demografinių pokyčių laikotarpiu. Ramstyje nustatytos darbuotojų, dirbančių pagal naujas, neretai mažų garantijų darbo formas, teisės.

ES ir valstybės narės yra atsakingos už ramsčio įgyvendinimą –kartu su socialiniais partneriais, regionais, miestais ir pilietine visuomene.

Jūsų teisės kasdieniame gyvenime

Paskelbdami Europos socialinių teisių ramstį Socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime socialiniams prioritetams pelnytai skyrėme svarbiausią vaidmenį Europoje.

Marianne Thyssen

Užimtumo, socialinių reikalų, įgūdžių ir darbo jėgos judumo komisarė

ec.europa.eu/social/social-pillar

Džulija ir Frančeskas

„Turiu nekilnojamojo turto agentūrą ir per pastaruosius keletą metų mums teko persvarstyti savo darbo stilių. Sukūreime programėlę, rengiame virtualius apsilankymus, pasitelkiame debesų kompiuteriją ir bendravimą sparčiosiomis žinutėmis. Dirbame visai kitaip nei tada, kai tik pradėjome.“

Džulija

45 metų verslininkė, Italija

„Buvau Džulijos administracijos padėjėjas, tačiau norėjau pokyčių ir visapusiškai prisidėti prie bendrovės plėtros. Dvejus metus dirbau ne visą darbo dieną, kad darbą galėčiau derinti su naujų ryšio technologijų studijomis. Dabar esu atsakingas už bendrovės interneto svetainę ir socialinę žiniasklaidą.“

Frančeskas

32 metų turinio vadybininkas, Italija

Socialinė Europa reiškia:

- suteikti darbuotojams teisę į **sąžiningą ir vienodą požiūrį** į jų darbo sąlygas;
- suteikti darbuotojams galimybę naudotis socialine apsauga ir **galimybę mokytis**, nesvarbu, kokia yra jų darbo santykių rūšis ir trukmė;
- padėti darbuotojams laikinąjį darbą pakeisti **darbu pagal neterminuotą darbo sutartį**;
- skatinti **naujoviškas darbo formas**, kuriomis užtikrinamos geros darbo sąlygos;
- skatinti verslumą ir savisamdą (darbdaviai turėtų remti **profesinį judumą**);
- užkirsti kelią tokiems darbo santykiams, kuriuose sudaromos **mažų garantijų darbo sąlygos** (be kita ko, nustatant draudimą piktnaudžiauti netipinėmis sutartimis).

Koenas

„Ką tik baigiau mokyklą ir ieškau darbo. Dauno sindromas nesutrukdys man įgyvendinti svajonę tapti mechaniko pameistriu. Žinau, kad šiek tiek padedamas galiu tai pasiekti.“

Koenas

16 metų, Nyderlandai

Socialinė Europa reiškia, kad:

- jaunimas turi teisę per 4 mėnesius po to, kai netenka darbo, gauti **mokymosi, pameistrystės ar kokybišką darbo pasiūlymą** (pagal „Jaunimo garantijų“ iniciatyvą);
- neįgalieji turi teisę į **finansinę paramą**, užtikrinančią orų gyvenimą;
- darbuotojai turi teisę į **tinkamą socialinę apsaugą**.

Machika ir Razmusas su šeima

„Kai pagimdžiau dvynius, jie tapo mūsų prioritetu, tačiau nei Razmusas, nei aš nenorėjome atsisakyti darbų. Dėl Danijos **profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros** sistemos nė vienas iš mūsų to daryti nereikėjo. Razmusas išėjo tėvystės atostogų ir dirba ne visą darbo dieną, o aš dirbu iš namų dvi dienas per savaitę.“

Mahika

39 metai, Danija

Socialinė Europa reiškia, kad:

- tėvai ir priežiūros pareigų turintys asmenys turi teisę į deramas atostogas, **lanksčias darbo sąlygas** ir galimybę pasinaudoti priežiūros paslaugomis;
- darbuotojai turi teisę į **teisingą darbo užmokestį**, kuris jiems užtikrintų deramą gyvenimo lygį;
- moterys ir vyrai turi teisę į **vienodą užmokestį** už vienodos vertės darbą.

Marekas

„Septynerius metus dirbau maisto gamyklos pardavimo skyriuje. Prieš šešis mėnesius gamykla buvo restruktūrizuota ir aš netekau darbo. Buvo sunku, tačiau sulaukiau daug paramos iš savo karjeros konsultantės. Ji man parodė, kaip pateikti paraišką bedarbio pašalpai gauti, ir dabar mes planuojame, ką man daryti toliau. Noriu įsteigti ekologiško maisto bendrovę, todėl ketinu lankyti kursus startuolių kūrėjams.“

Marekas

40 metų, Čekijos Respublika

Socialinė Europa reiškia, kad:

- prieš atleidžiami darbuotojai turi **teisę būti informuoti** apie atleidimo priežastis ir teisę į pakankamo ilgio įspėjimo laikotarpį;
- ieškantieji darbo turi teisę gauti **konkrečiai jiems pritaikytą pagalbą** ieškant darbo, mokantis ar persikvalifikuojant;
- ieškantieji darbo turi teisę į pagrįstą laikotarpį **mokamas** tinkamo dydžio **bedarbio pašalpas**.

Karmen

„Man visada patiko mano darbas. Man pavyko derinti veiklų gyvenimo būdą, motinystę ir dalyvavimą bendruomenės veikloje. Visa tai pasikeitė, kai prieš dešimt metų mane ėmė varginti nugaros problemos. Laimei, bendrovėje turėjau galimybę pradėti eiti pareigas, kurioms nereikėjo tiek daug fizinių jėgų, be to, galėjau nemokamai lankyti fizioterapijos užsiėmimus. Dabar esu pensininkė ir net dalyvauju sporto veikloje vyresniems piliečiams, kurią organizuoja mūsų vietos bendruomenės centras.“

Karmen

68 metai, Ispanija

Social Europe means:

- darbuotojai turi teisę į jų **profesinėms reikmėms pritaikytą darbo aplinką**;
- kiekvienas turi teisę laiku gauti **įperkamas ir kokybiškas prevencinės ir gydomosios medicinos paslaugas**;
- kiekvienas turi teisę į kokybiškas **ilgalaiškės priežiūros paslaugas**;
- išėję į pensiją darbuotojai ir savarankiškai dirbę asmenys turi teisę gauti **pensiją**.

20 teisių ir principų

kuriant teisingesnę ir socialesnę Europą

20 Europos socialinių teisių ramsčio principų

Europos socialinių teisių ramsčiu siekiama suteikti piliečiams naujų ir veiksmingesnių teisių. Jis grindžiamas 20 pagrindinių principų, suskirstytų į tris kategorijas:

Lygios galimybės ir galimybė įsidarbinti

01. Švietimas, mokymas ir mokymasis visą gyvenimą
02. Lyčių lygybė
03. Lygios galimybės
04. Aktyvus užimtumo rėmimas

Tinkamos darbo sąlygos

05. Saugus ir lankstus užimtumas
06. Darbo užmokestis
07. Informavimas apie įdarbinimo sąlygas ir apsauga atleidimo atveju
08. Socialinis dialogas ir darbuotojų įtraukimas
09. Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra
10. Sveika, saugi ir gerai pritaikyta darbo aplinka ir duomenų apsauga

Socialinė apsauga ir įtrauktis

11. Vaikų priežiūra ir parama vaikams
12. Socialinė apsauga
13. Bedarbio pašalpos
14. Minimalios pajamos
15. Senatvės pajamos ir pensijos
16. Sveikatos priežiūra
17. Neįgalųjų įtrauktis
18. Ilgalaikė priežiūra
19. Būstas ir parama benamiams
20. Galimybė naudotis pagrindinėmis paslaugomis

Kaip susisiekti su ES

Asmeniškai

Visoje Europos Sąjungoje yra šimtai Europe Direct informacijos centrų. Artimiausio centro adresą rasite svetainėje https://europa.eu/european-union/contact_lt

Telefonu arba el. paštu

Europe Direct tarnyba atsakys į jūsų klausimus apie Europos Sąjungą. Su šia tarnyba galite susisiekti:

- nemokamu numeriu: 00 800 6 7 8 9 10 11 (kai kurie operatoriai už šiuos skambučius gali imti mokesį),
- šiuo standartiniu numeriu: +32 22999696 arba
- elektroniniu paštu svetainėje https://europa.eu/european-union/contact_lt

Kaip rasti informacijos apie ES

Internetas

Informacijos apie Europos Sąjungą visomis oficialiosiomis ES kalbomis galima rasti svetainėje Europa (https://europa.eu/european-union/index_lt)

ES leidiniai

Nemokamų ir mokamų ES leidinių galite atsisiųsti arba užsisakyti <https://publications.europa.eu/lt/publications>. Jeigu jums reikia daugiau nemokamų leidinių egzempliorių, kreipkitės į Europe Direct arba į vietos informacijos centrą (žr. https://europa.eu/european-union/contact_lt)

ES teisė ir susiję dokumentai

Norėdami susipažinti su ES teisine informacija, įskaitant visus ES teisės aktus nuo 1952 m. visomis oficialiosiomis kalbomis, apsilankykite svetainėje EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>)

ES atvirieji duomenys

ES atvirųjų duomenų portale (<http://data.europa.eu/euodp/lt>) galima susipažinti su ES duomenų rinkiniais. Duomenis galima nemokamai parsisiųsti ir pakartotinai naudoti tiek komerciniais, tiek nekomerciniais tikslais.

Mūsų leidinius nemokamai galite atsisiųsti arba užsisakyti internetu adresu <http://ec.europa.eu/social/publications>

Norėdami reguliariai gauti naujienas apie Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinį direktoratą, „Social Europe“ naujienlaiškius nemokamai gausite užsiregistravę adresu <http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

Social Europe

EU_Social

